

Allmän studieplan för licentiatexamen i språkvetenskaplig databehandling

Studieplanen är fastställd av humanistiska fakultetsnämnden vid Göteborgs universitet den 4 mars 2010 (den 29 augusti 2011). Studieplanen kompletteras med följande dokument, tillgängliga på humanistiska fakultetens webbplats.

- Allmänna anvisningar
- Anvisningar för examination av licentiatuppsats

Termen doktorand används här för studerande på forskarnivå.

En doktorand som är antagen till utbildning på forskarnivå för avläggande av doktorsexamen i språkvetenskaplig databehandling har rätt att begära att få avlägga licentiatexamen i språkvetenskaplig databehandling om de krav på kurser och uppsats som anges i denna studieplan är uppfyllda.

1. Utbildningens mål

1.1 Allmänna nationella mål

Enligt examensordningen i Högskoleförordningen, Bilaga 2, är målen för licentiatexamen följande:

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,

- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

1.2 Lokala mål vid Göteborgs universitet

Utbildningens mål är att utveckla sådana kunskaper och färdigheter som fordras för att självständigt kunna bedriva forskning samt att bidra till kunskapsutvecklingen inom ämnet genom framställandet av en vetenskaplig uppsats.

Utbildning på forskarnivå ska utveckla doktorandens kommunikativa och pedagogiska färdigheter vad gäller att uttrycka sig väl i tal och skrift såväl inom som utanför akademiska sammanhang. Doktoranden ska även ha tillägnat sig kunskap om planering, ledning och genomförande av forskningsprojekt.

Utbildning på forskarnivå ska även ge möjlighet till internationella kontakter t.ex. i form av medverkan vid forskningskonferenser och/eller vistelse vid utländskt lärosäte.

1.3 Ämnesspecifika mål

Inom forskarutbildningsämnet språkvetenskaplig databehandling ryms många olika problemområden med sina specialiseringar, som alla har ett gemensamt fokus i utvecklingen och användningen av lingvistiska resurser, särskilt korpus- och lexikonresurser, samt tillhörande språkteknologiverktyg. Det gemensamma övergripande målet för forskarutbildningen i språkvetenskaplig databehandling är att ge fördjupade metodiska, teoretiska och praktiska kunskaper i ämnet samt gedigen erfarenhet av att analysera och behandla problem med anknytning till lingvistiska resurser och språkteknologiverktyg.

1.4 Karriärmöjligheter

Skollagen föreskriver att kommuner och landsting ska sträva efter att för undervisning i gymnasieskolan och gymnasial vuxenutbildning anställa lärare som har forskarutbildning.

Språkvetenskaplig databehandling är ett ämne inom det bredare forskningsområdet språkteknologi, vars betydelse är växande i dagens samhälle. En examen i språkvetenskaplig databehandling är en god grund för en karriär som forskare i språkteknologi inom högskolan, och ger även kompetens för att arbeta inom industrin och inom den offentliga sektorn utanför högskolan, med arbetsuppgifter där människors språkliga interaktion med datorer eller människors inbördes kommunikation med hjälp av datorer står i fokus.

En person som avlagt licentiatexamen i språkvetenskaplig databehandling kan ansöka om att gå vidare till doktorsexamen i ämnet. De återstående studierna för doktorsexamen omfattar då 120 högskolepoäng, motsvarande en studietid om två år.

2. Behörighetsvillkor och förkunskapskrav

För att antas till utbildningen krävs att den sökande uppfyller kriterier för grundläggande och särskild behörighet i enlighet med vad som anges i Högskoleförordningens 7 kapitel.

2.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet har, enligt Högskoleförordningens 7 kapitel § 39, den som har

1. avlagt en examen på avancerad nivå, eller

2. fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
3. på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Sökande som före 1 juli 2007 uppfyller kraven på grundläggande behörighet för tillträde till forskarutbildning enligt tidigare regelverk har enligt övergångsbestämmelse i Högskoleförordningen denna grundläggande behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå, dock som längst till utgången av juni 2015.

2.2 Särskild behörighet

För att antas till utbildning på forskarnivå i språkvetenskaplig databehandling krävs följande:

1. minst 30 högskolepoäng på avancerad nivå i språkteknologi eller datalingsvistik, varav minst 15 högskolepoäng utgörs av ett självständigt arbete, eller motsvarande kunskaper
eller
minst 30 högskolepoäng på avancerad nivå i språkvetenskapligt ämne, varav minst 15 högskolepoäng utgörs av ett självständigt arbete, samt minst 30 högskolepoäng på grundläggande nivå i språkteknologi, datalingsvistik eller datavetenskapligt ämne, eller motsvarande kunskaper
eller
minst 30 högskolepoäng på avancerad nivå i datavetenskapligt ämne, varav minst 15 högskolepoäng utgörs av ett självständigt arbete, samt minst 30 högskolepoäng på grundläggande nivå i allmän språkvetenskap, eller motsvarande kunskaper.
2. sådana kunskaper i svenska och engelska som krävs för att tillgodogöra sig obligatoriska kursmoment samt aktivt delta i seminarier och liknande.

En sökande som före 27 september 2007 uppfyller kraven på särskild behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå i språkvetenskaplig databehandling enligt senast gällande äldre studieplan kan efter prövning av institutionen bedömas ha särskild behörighet enligt denna studieplan för tillträde till utbildning på forskarnivå i språkvetenskaplig databehandling, dock som längst till utgången av juni 2015.

3. Antagning och urval

Antagning till utbildning på forskarnivå i språkvetenskaplig databehandling sker normalt i samband med fakultetens utlysning av bidragsrum. För antagning fordras att finansieringen av forskarstudierna är ordnad och godkänd av humanistiska fakultetsnämnden. Urval bland sökande ska enligt Högskoleförordningens 7 kapitel ske med hänsyn till deras förmåga att tillgodogöra sig utbildningen. Som grund för detta urval krävs att den sökande bifogar följande:

1. uppsatser, självständiga arbeten (examensarbeten) och eventuella publikationer. Dessa bedöms utifrån följande kriterier: visad förmåga att självständigt genomföra en forskningsuppgift samt visad förmåga till kritisk bedömning och vetenskaplig argumentation.
2. en projektskiss om tre till tio sidor i vilken den sökande anger ett forskningsområde han/hon skulle vilja utveckla, motiverar dess relevans samt diskuterar vilka teorier, metoder och material som kan bli aktuella. Projektskissen bedöms utifrån följande kriterier: (a) kännedom om relevant tidigare och aktuell forskning inom området, (b) frågeställningarnas förankring i aktuell forskning, (c) om beskrivna metoder för insamling och analys av data är adekvata, samt (d) om skissen bedöms vara realistisk med avseende på genomförbarhet inom ramen för utbildningen. Projektskissen är inte tänkt att utgöra en plan för licentiatuppsatsen utan ska främst ge sökande möjlighet att visa förmåga att identifiera ett lämpligt forskningsprojekt.

Antagning och urval sker med beaktande av institutionens handledningsresurser inom området för doktorandens forskningsinriktning. Beslut om antagning fattas av dekanus efter beredning på institutionen och i fakultetens forskarutbildningsgrupp.

4. Utbildningens innehåll och uppläggning

Utbildning på forskarnivå för avläggande av licentiatexamen i språkvetenskaplig databehandling omfattar 120 högskolepoäng och avslutas med licentiatexamen.

Utbildning på forskarnivå består dels av kurser, vilka examineras efter hand, dels av eget forskningsarbete vilket ska leda fram till en vetenskaplig uppsats.

Doktoranden förväntas även att inom ramen för sin utbildning delta i seminarieverksamhet samt, om inte särskilda skäl föreligger, delta i institutionens gemensamma verksamheter.

4.1 Kurser

Utbildningen omfattar en kursdel på 60 högskolepoäng varav 30 högskolepoäng består av obligatoriska kurser i teori, metod och tillämpningar.

Obligatoriska kurser

Språkvetenskaplig teori och metod, 7,5 hp

Språkvetenskaplig databehandling: teori och metod, 7,5 hp

Språkvetenskaplig databehandling: verktyg och tillämpningar, 7,5 hp

Lingvistiska resurser: teori och metod, 7,5 hp

Valfria kurser

Övriga kurser omfattande 30 högskolepoäng väljs i samråd med handledare. De valfria kurserna kan ge såväl bredd som fördjupning och kan väljas bland dem som institutionen anordnar på forskarnivå. Det är också möjligt att specialanpassa kurser för doktorandens individuella behov och intressen. Kurser kan även väljas bland de kurser som anordnas av den nationella forskarskolan i språkteknologi GSLT, ur fakultetens gemensamma kursutbud samt ur andra fakulteters och andra lärosätens kursutbud.

Doktorander som önskar undervisa på grundutbildningen ska genomgå inledande högskolepedagogisk utbildning, baskursen, motsvarande 5 högskolepoäng. Alla doktorander rekommenderas att inhämta färdigheter i vetenskaplig presentationsteknik och forskningsinformation.

Examination

Kurserna i utbildningen på forskarnivå tenteras på det sätt som kursledaren anser vara lämpligast. Det kan vara genom en muntlig eller skriftlig tentamen, inlämningsfrågor, en kursuppsats eller en kombination av dessa möjligheter. Kurserna bedöms med något av betygen Godkänd och Underkänd.

Om en doktorand önskar tillgodoräkna poäng från tidigare utbildning ska detta särskilt anges i den individuella studieplanen (se 6.1).

4.2 Licentiatuppsats

Uppsatsen omfattar 60 högskolepoäng.

Doktoranden förväntas avrapportera sitt uppsatsarbete kontinuerligt. Detta sker i första hand genom presentation vid institutionens seminarier.

Licentiatuppsats försvaras vid ett offentligt seminarium. Vid bedömningen av uppsatsen tas hänsyn till såväl dess innehåll som till försvaret. Uppsatsen bedöms med något av betygen godkänd och underkänd.

Se vidare *Anvisningar för examination av licentiatuppsats*.

5.Handledning

För varje doktorand ska utses minst två handledare, varav en huvudhandledare och en biträdande handledare. Minst en av handledarna ska vara anställd vid Göteborgs universitet, normalt vid den institution där doktoranden är placerad. Minst en av handledarna ska ha docentkompetens och minst en av handledarna ska ha genomgått handledarutbildning.

Doktoranden har rätt till handledning enligt den schablon som fastställts av fakultetsnämnden (se *Allmänna anvisningar gällande utbildning på forskarnivå vid humanistiska fakulteten*).

Doktorand som begär det har rätt att byta handledare.

6. Individuell studieplan

I samband med antagningen upprättar handledare och doktorand en individuell studieplan. Studieplanen ska godkännas och fastställas av prefekt/viceprefekt för forskarutbildningen inom tre månader från studiernas påbörjan.

Den individuella studieplanen ska följas upp minst en gång per år. Av uppföljningen ska tydligt framgå hur utbildningen framskrider.

Doktorand, handledare och prefekt/viceprefekt för forskarutbildningen ska skriftligen intyga att de tagit del av den individuella studieplanen och eventuella ändringar som görs i den.

6.1 Tillgodoräknande

I samband med att den individuella studieplanen upprättas kan delar av tidigare godkänd utbildning på avancerad nivå eller forskarnivå tillgodoräknas. Poäng som utgör del av den allmänna eller särskilda behörigheten kan inte samtidigt räknas som poäng på forskarnivå utan måste ersättas med annan kurs. I övrigt gäller följande:

- i. Om en doktorand på avancerad nivå med godkänt resultat genomgått en kurs som ingår i de obligatoriska eller valfria kurserna på forskarnivå, ska i normalfallet kursen ersättas med en annan kurs med samma omfång i den individuella studieplanen. Detta påverkar inte studietiden för licentiatexamen.
- ii. Om en doktorand som genomfört delar av sin forskarutbildning medan han eller hon varit antagen till studier på forskarnivå vid annat lärosäte eller i annat ämne ska antas, prövar handledaren vilka delar som kan tillgodoräknas utan att ersättas med annat. Detta påverkar studietiden för licentiatexamen som reduceras i motsvarande omfattning.

6.2 Tidsplan och finansieringsplan

Den individuella studieplanen ska innehålla en tidsplan med tillhörande finansieringsplan för

hela utbildningsperioden fram till planerat avläggande av licentiatexamen.

7. Övergångsbestämmelser

Doktorander som antagits före 1 juli 2007 kan, efter samråd med handledare, hos prefekt/viceprefekt för forskarutbildningen begära att få gå över till denna studieplan. Den individuella studieplanen ska då uppdateras.